

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku M. B., W. H., L. H., U. J., E. K., M. K., G. K., A. L., J. Ł., J. M., M. R., M. R., M. S., K. S. K., D. Ś., E. Ś., J. W., Zgromadzenia (...) w C., J. K., następców prawnych Z. G. – M. G., T. B. ., K. G., następców prawnych H. S. – A. M. S. i K. S.

przy uczestnictwie J. K., M. Spółki Jawnej w G. i Gminy Miasta G.

o zniesienie współwłasności nieruchomości, o zapłatę i stwierdzenie zasiedzenia, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 lipca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni J. W.

od postanowienia Sądu Okręgowego w G.

z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt XVI Ca (...),

1) odrzuca skargę kasacyjną

2) zasądza od skarżącej na rzecz uczestnika J. K. koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł.

UZASADNIENIE

Postanowieniem częściowym z dnia 16 lipca 2014 r., wydanym w postępowaniu o zniesienie współwłasności nieruchomości położonej w G. przy ul. P., składającej się z działek gruntu o numerach (...) i (...), objętej księgą wieczystą (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy w G., Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek J. W. o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie udziału wynoszącego 1,69%

we współwłasności i współużytkowaniu wieczystym opisanej nieruchomości. Apelacja wnioskodawczyni została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z dnia 25 marca 2015 r. Wnioskodawczyni J. W. wniosła skargę kasacyjną od tego postanowienia, określając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 10.000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c., w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W sprawach o zniesienie współwłasności i dział spadku skarga kasacyjna nie przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150.000 zł (art. 519¹ § 4 k.p.c.).

Zgodnie z art. 618 § 1 k.p.c. w postępowaniu o zniesienie współwłasności sąd rozstrzyga także spory o prawo żądania zniesienia współwłasności i o prawo własności, jak również wzajemne roszczenia współwłaścicieli z tytułu posiadania rzeczy. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem, spory wynikające z zarzutu któregośkolwiek z właścicieli, że nabył on rzecz przez zasiedzenie należą do sporów o własność w rozumieniu art. 618 § 1 k.p.c. (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1969 r., III CZP 12/69, OSNCP 1970, Nr 3, poz. 39). Rozstrzyganie o tych roszczeniach w tym postępowaniu jest nie tylko konieczne, lecz ma także charakter definitywny i ostateczny. Stosownie bowiem do art. 618 § 3 k.p.c. po zapadnięciu prawomocnego postanowienia o zniesieniu współwłasności uczestnik nie może dochodzić roszczeń przewidzianych w paragrafie pierwszym, chociażby nie były one zgłoszone w postępowaniu o zniesienie współwłasności. Ze względu na tę zasadę integralności orzeczenia o zniesieniu współwłasności, w orzecznictwie przyjmuje się, że od postanowień sądu drugiej instancji wydawanych w sprawie o zniesienie współwłasności albo w sprawie o dział spadku (por. art. 688 k.p.c.) rozstrzygających spory przewidziane w art. 618 § 1 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż kwota określona

w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. (obecnie 150 000 zł, por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2001 r., II CZ 13/01, OSNC 2001, Nr 12, poz. 181, z 26 września 2002 r., III CK 227/02, nie publ., z dnia 14 grudnia 2007 r., III CZ 56/07, nie publ., z dnia 29 października 2009 r., III CZ 44/09, nie publ., z dnia 20 listopada 2009 r., II CSK 385/09, nie publ., z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CZ 112/09, nie publ., z dnia 26 sierpnia 2010 r., II CSK 229/10, nie publ., z dnia 7 grudnia 2012 r., III CSK 288/12, nie publ., z dnia 23 października 2013 r., III CZ 38/14, nie publ., z dnia 28 stycznia 2016 r., III CZ 62/15, nie publ., z dnia 13 stycznia 2017 r., III CZ 59/16, nie publ., z dnia 17 lipca 2019 r., IV CZ 55/19, nie publ.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono ponadto, że reguła ta obejmuje także sytuację, w której- tak w jak w niniejszej sprawie - z mocy art. 618 § 2 k.p.c.- nastąpiło przekazanie sądowi rozpoznającemu sprawę o zniesienie współwłasności lub sprawę o dział spadku, wcześniej wszczętej odrębnej sprawy o stwierdzenie nabycia własności rzeczy przez zasiedzenie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2017 r., III CZ 59/16, nie publ. i z dnia 22 czerwca 2018 r., II CZ 30/18, OSNC-ZD 2019, nr C, poz. 39). Jest to konsekwencją faktu, że spory o własność, które są rozstrzygane na podstawie art. 618 § 1 k.p.c., albo które zostały przekazane zgodnie z art. 618 § 2 k.p.c., tracą swoją samodzielność i stają się częścią sprawy o zniesienie współwłasności lub o dział spadku, co rozciąga się także na kwestię dopuszczalności skargi kasacyjnej.

W tej sytuacji, skoro skarżąca oznaczyła wartość przedmiotu zaskarżenia skargą na kwotę niższą od określonej w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną z powodu jej niedopuszczalności.